

Závěr

Tvorba této diplomové práce byla pro mě velice podnětná a zajímavá. Byla jsem překvapena, kolika oblastí života se institut rodičovské zodpovědnosti dotýká, a o jak rozsáhlý komplex vztahů jde. Většinou si ani neuvědomujeme, že každodenní záležitosti při péči o dítě jsou svázány tak podrobnými pravidly. Stanovení těchto pravidel je však nutností, neboť ne každý subjekt vztahu má stejnou možnost prosazovat svá práva. Právo funguje jako pojistka, že nedojde ke zneužití fakticky slabšího postavení dítěte, a pokud dojde, že bude sjednána náprava. Zákon o rodině chrání nejenom nezletilé děti, ale i rodičovství jako takové. Rodičovství má zvláštní a nezastupitelný význam pro společnost, neboť výchova v rodině představuje tu nejlepší možnou variantu výchovy. Skýtá nejlepší záruku, že z dítěte vyroste zdravý jedinec se vštípenými hodnotami a začlenění se do společnosti. Nefunguje-li rodina tak, jak má, je třeba se vždy nejprve pokusit o nápravu uvnitř rodiny a až jako poslední možnost hledat náhradní způsoby výchovy a péče o dítě.

Zákon o rodině dle mého názoru poskytuje dostatečnou ochranu práv a zájmů nezletilých dětí. Připravovanou rekonstrukci občanského práva nepovažuji, co se týče rodinného práva, za tak zdařilou, jak by být mohla. Bylo by vhodnější, aby zákonodárce vycházel z úpravy, která již existuje a napravil veškeré nedostatky, které byly během dlouhé historie objeveny a judikaturou řešeny, než aby vymýšlel nové termíny a dopouštěl se zcela nových nedostatků. Návrh sice odstraňuje některé interpretační problémy, ale přidává mnoho nových. Zcela jiná struktura úpravy rodičovské zodpovědnosti se mi rovněž nezdá příliš logická. Na druhou stranu návrh reaguje na současné problémy, zejména akcentuje právo styku rodičů s dětmi a zakazuje úmyslné poškozování vztahu k druhému rodiči.

Česká úprava koresponduje s úpravami demokratických států a v mnohém i předčí úpravy jiných států Evropské unie, např. co se týče rovnoprávnosti rodičů při výkonu rodičovské odpovědnosti. Česká republika je signatářem řady mezinárodních úmluv o právech dětí a dle mého názoru je v obecném měřítku i beze zbytku naplňuje. Přesto lze uvažovat o jednotlivých vylepšeních.

Mým cílem bylo podání úplného obrazu o institutu rodičovské zodpovědnosti de lege lata. Komplexní pojetí rodičovské zodpovědnosti by však vyžadovalo mnohem rozsáhlejší publikaci, než umožňuje rozsah diplomové práce. Ráda se k tématu vrátím v rigorózní práci, neboť v něm shledávám širší možnosti a rezervy.